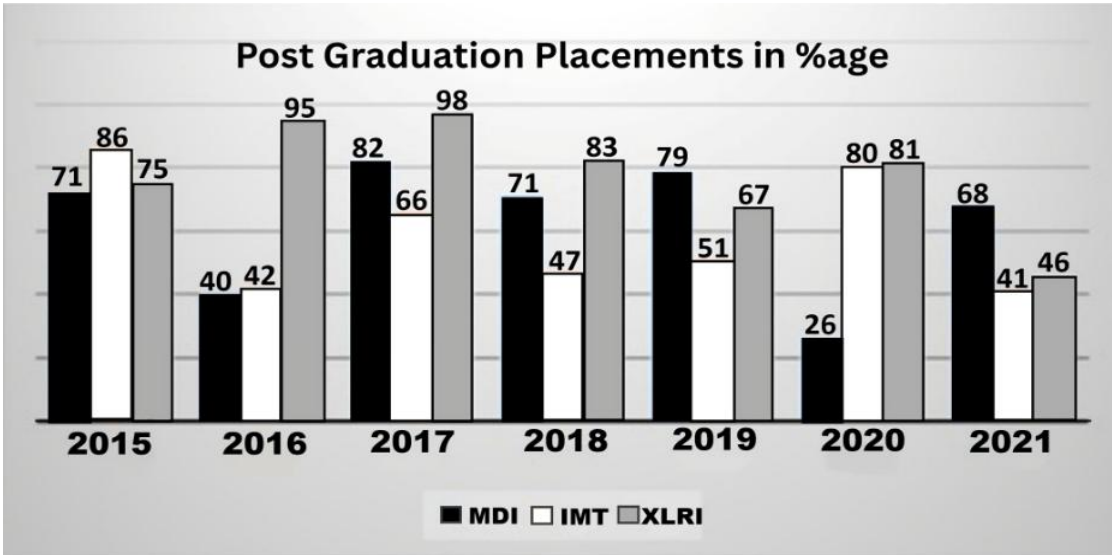

Horticulture DO - 14/03/2026

86	Consider the following statements: Statement (I): The plants that produce apomictic embryos are known as facultative apomicts. Statement (II): Adventitious embryony occurs in citrus and certain varieties of mango. In light of the above statements, choose the most appropriate answer from the options given below. a) Statement (I) is true but Statement (II) is false b) Statement (I) is false but Statement (II) is true c) Both Statement (I) and Statement (II) are true d) Both Statement (I) and Statement (II) are false
87	Consider the following statements: Statement (I): In cross protection, virus is exploited to offer protection to plants against viral diseases. Statement (II): Cross protection is a special production technique in case of citrus In light of the above statements, choose the most appropriate answer from the options given below. a) Statement (I) is true but Statement (II) is false b) Statement (I) is false but Statement (II) is true c) Both Statement (I) and Statement (II) are true d) Both Statement (I) and Statement (II) are false
88	Assertion (A) : Carrot is a long day crop and produces seeds with the advent of spring. Reason (R) : Carrot shows very high inbreeding depression on selfing. In light of the above statements, choose the correct answer from the options given below. a) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A) b) Both (A) and (R) are true but (R) is NOT the correct explanation of (A) c) (A) is true but (R) is false. d) (A) is false but (R) is true.
89	Assertion (A) : NAA has an indirect role in flowering through production of ethylene. Reason (R) : It is used to induce flowering in pineapple. In light of the above statements, choose the correct answer from the options given below. a) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A). b) Both (A) and (R) are true but (R) is NOT the correct explanation of (A). c) (A) is true but (R) is false. d) (A) is false but (R) is true.
90	Assertion (A): In loquat many varieties are self-incompatible Reason (R): Therefore, variety California Advance is used as polliniser for Improved Golden Yellow In light of the above statements, choose the correct answer from the options given below. a) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A). b) Both (A) and (R) are true but (R) is NOT the correct explanation of (A). c) (A) is true but (R) is false. d) (A) is false but (R) is true.
91	Dhar Committee, JVP Committee, Fazl Ali Commission were related to: a) Review of the Constitution b) Organisation of Linguistic Provinces c) Centre- State Relations d) Provisions of Citizenship

92	What is the primary tool of fiscal policy used by the government? a) Government spending and taxes b) Exchange rates c) Interest rates d) Open Market Operations
93	The "Ice Stupa" project in Ladakh was started by _____. a) Ngawang Phuntsok b) Madhukar Dhas c) Sonam Wangchuk d) Tsering Yama
94	Rotavirus vaccine is given to prevent _____. a) Malaria b) Diarrhea c) Tuberculosis d) HIV/AIDS
95	Which fundamental force is responsible for keeping planets in orbit around the Sun? a) Electromagnetic force b) Gravitational force c) Nuclear force d) Frictional force
96	The Sikhs introduced a system called Rakhi in 18 th Century, which offered protection to cultivators in exchange for a tax of ____% of the produce. a) 15% b) 20% c) 30% d) 25%
97	The other name of Gurmat Sangeet is _____. a) Shabad Kirtan b) Mahiya Sangeet c) Teeyan Song d) None of these
98	What is incorrect about Rowlatt Satyagraha? a) It started on 6 April 1919. b) Satyagraha Sabhas were setup to launch the movement. c) It showed communal unity d) It was not supported by M. A. Jinnah.
99	Which one of the following is correct about Project NAMAN? a) It is a missile launching platform b) It is to provide support and services to Defence pensioners and veterans c) It is a project to deliver missiles through drones d) it is a project to develop an indigenous anti-aircraft missile
100	The famous Majuli Island is located in _____. a) Kerala b) Odisha c) Assam d) Gujarat

RAR Civils - Punjab

101	If 3 cats catch 3 mice in 3 minutes, how many cats are required to catch 100 mice in 100 minutes? a) 3 b) 100 c) 9 d) 1
102	If $1=5$, $2=25$, $3=325$, $4=4325$, then $5=?$ a) 54325 b) 543 c) 5432 d) 5430
103	No fishes are birds. All birds are animals. So: a) No fishes are animals b) Some fishes are animals c) All fishes are animals d) Cannot be determined
104	Two men and 7 women can complete a work in 28 days, whereas 6 men and 16 women can do the same work in 11 days. In how many days will 5 men and 4 women, work together, complete the same work? a) 20 b) 18 c) 14 d) 22
105	If ROMANCE is written PMKYLAC, how can BREACH be written? a) ZPCYAF b) ZPBZBG c) DFSABYZ d) ZCPFAY
106	A sum of money is divided among A, B And C, in the ratio 3:2:5, respectively. If the share of C is Rs. 300 more than that of B. then how much more money will A get than B? a) Rs. 150 b) Rs. 75 c) Rs. 100 d) Rs. 125
Directions (Question Nos.107 to 110): Read the graph given below and answer the questions. The following graph represents percentage of post-graduated students placed from the three management institutes MDI, IMT and XLRI over the period of time. 	
107	What is the difference in average placement percentage of MDI and IMT institutes? a) 2.92% b) 3.42% c) 4.12% d) 4.32%

108	If in 2019, MDI, IMT and XLRI institutes had 200, 300 and 400 students graduated respectively. Then what is the total number of students that got placed? a) 356 b) 488 c) 522 d) 579
109	Overall which college has best average placement percentage? a) MDI b) IMT c) XLRI d) MDI and XLRI both.
110	If the college IMT, had 200, 200, 300, 400, 300, 200 and 400 students graduating in the years 2015 to 2021 respectively. Then what is the total number of students unplaced from IMT college in these 7 years? a) 708 b) 881 c) 646 d) 829
111	Prodigality ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ: - a) ਅਨੇਕੀ ਵਸਤੂ b) ਦੇਸ਼ ਧੋਹ c) ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚੀ d) ਕਸ਼ਟ ਦੇਣਾ
112	Copy attached for ready reference. ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ:- a) ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਲਈ ਸੰਦਰਭ ਨੱਥੀ ਹੈ b) ਤੁਰੰਤ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਉਤਾਰਾ ਰੱਥੀ ਹੈ c) ਤੁਰੰਤ ਨਕਲ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਨੱਥੀ ਹੈ d) ਤੁਰੰਤ ਉਤਾਰੇ ਲਈ ਨਕਲ ਨੱਥੀ ਹੈ
113	ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਮੁਗਲ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਕਿਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬੰਦੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ? a) ਰਿਆੜਕੀ b) ਲੋਹਗੜ੍ਹ c) ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ d) ਮੁਖਲਿਸਪੁਰ
114	‘ਸੱਖਣਾ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਰੋਧਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ :- a) ਖਾਲੀ b) ਅੰਤਰਾ c) ਰੱਖਣਾ d) ਭਰਿਆ

115	‘ਨਾਨੀ ਖਸਮ ਕਰੇ ਦੇਹਤਾ ਭਰੇ’ ਅਖਾਣ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਹੈ:- a) ਘਰ b) ਚੱਟੀ c) ਝੁੱਗਾ d) ਘਾਟਾ
	ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ 116-120 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ। ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਵਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਪਰਵਾਸੀ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭੂ-ਹੋਰਵਾ, ਪੀੜੀ ਪਾੜਾ, ਬੇਗਾਨਗੀ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਬਰਤਾਨੀਆ, ਅਸਟਰੇਲੀਆ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀ ਕਵੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੇਗਾਨੀਆਂ ਧਰਤੀਆਂ ਉਪਰ ਦੁੱਖ-ਦਰਦ ਦੀ ਲਖਾਇਕ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰਿਤ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਅਸਟਰੇਲੀਆ ਜਿਹੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਜ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ ਯੋਗ ਵਸੋਂ ਸਦਕਾ ਓਥੇ ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਹੱਥਲੇ ਮਜ਼ਮੂਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੁਝ ਚੁਣਵੇਂ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਜਿਕਰ ਕਰਾਂਗੇ। ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਆਰੰਭ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਢਲੀ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਈਸ਼ਵਰ ਚਿੰਤਰਕਾਰ, ਗੋਪਾਲ ਪੁਰੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ, ਨਦੀਮ ਪਰਮਾਰ, ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ, ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੱਧੂ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਮ ਵਰਣਨ ਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਕੈਸ਼ਾਲਪੁਰੀ (ਇੰਗਲੈਂਡ) ਬਿਬਨੀ, ਲਹੂ ਦਾ ਸਫਰ, ਨਾ ਸੀਮਾ ਨਾ ਸੰਮਤੀ, ਜਗਤਾਰ ਢਾਮ ਭਟਕਣ ਦਾ ਸਫਰ, ਗੁਆਚੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼, ਚਾਂਦੀ ਨਗਰ ਤੇ ਪਰਿੰਦੇ, ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮਿਲ, ਦਰਸ਼ਨ ਬੁਲੰਦਵੀ ਲਕੀਰਾਂ ਵਾਹੁੰਦੀ ਪੀੜ, ਪਾਰ ਦੇ ਸਫਰ, ਸਮੁੰਦਰ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ, ਧੁੱਪ ਚ ਜਗਦਾ ਦੀਵਾ, ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ (ਕੈਨੇਡਾ) ਸਿੰਬਲ ਦੇ ਫੁੱਲ, ਜੇ ਤੁਰਦੇ ਹਨ, ਲਾਲੀ, ਲੀਲਾ (ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ), ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਦੀ ਸੁਰਤੀ ਸੁਭ ਚਿੰਤਨ, ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਦੀਆਂ ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ, ਰੂਪ ਅਰੂਪ, ਖਲੀਜ਼, ਅਪਣੇ ਸਨਮੁੱਖ, ਕਾਲਾ ਸੂਰਜ, ਅੱਗ ਦਾ ਸਫਰ, ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਸੁਲਗਦੇ ਅਹਿਸਾਸ, ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਪਾਣੀ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ, ਕਵਿਤਾ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖਦੀ ਹੈ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸੋਢੀ (ਜਾਪਾਨ) ਉਤਸਵ, ਤੇਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਕ ਚਿੜੀ ਤੇ ਮਹਾਂਨਗਰ, ਝੀਲ ਵਾਂਗ ਰੁਕੇ, ਵਿਦਾਇਗੀ ਆਦਿ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਮਕਾਲ ਤੱਕ ਆਉਂਦਿਆਂ ਇਹ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਅਪਣੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਪਾਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਪਾਰ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਸਭਿਆਚਾਰਵਾਦੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਇਕ ਪਿੰਡ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

116	ਲੀਲਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਦੇ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹਨ? a) ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ b) ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ c) ਕੈਲਾਸਪੁਰੀ d) ਗੁਰੂਮੇਲ
117	ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? a) ਹੱਡੀ-ਹਢਾਏ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ, b) ਪਿਆਰ, ਯਾਦਾ, ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ c) ਬੇਗਾਨਗੀ, ਪੀੜੀ ਪਾੜਾ, ਭੂ-ਹੋਰਵਾ d) ਡਰ, ਖੌਫ ਅਤੇ ਸਦਮਿਆਂ ਨੂੰ
118	ਵਰਤਮਾਨ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ? a) ਦੋ b) ਛੇ c) ਤਿੰਨ d) ਚਾਰ
119	ਮੁੱਢਲੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਕਵਿਤਾ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖਦੀ ਹੈ' ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ? a) ਇਕਬਾਲ ਰਾਮਵਾਲੀਆ b) ਈਸ਼ਵਰ ਚਿੱਤਰਕਾਰ c) ਨਦੀਮ ਪਰਮਾਰ d) ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੱਧੂ
120	ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ? a) ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦਾ b) ਸਿਰਫ ਕਵੀਆਂ ਦਾ c) ਬੇਗਾਨੀਆਂ ਧਰਤੀਆਂ ਤੇ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ d) ਪਿਛੜੇ ਵਰਗ ਦਾ

PUNJAB PUBLIC SERVICE COMMISSION

REVISED ANSWER KEY FOR THE RECRUITMENT TO 101 POSTS OF HORTICULTURE DEVELOPMENT

OFFICER IN THE DEPARTMENT OF HORTICULTURE, GOVERNMENT OF PUNJAB

(ADVT. NO. 20256)

EXAM DATE: 14-03-2026

ANSWER KEY SET - [A]

Q.No.	Answer	Q.No.	Answer	Q.No.	Answer	Q.No.	Answer	Q.No.	Answer
1	B	25	B	49	A	73	B	97	A
2	C	26	B	50	C	74	B	98	D
3	C	27	C	51	B	75	A	99	B
4	C	28	A	52	D	76	A	100	C
5	C	29	D	53	C	77	C	101	A
6	A	30	B	54	B	78	A	102	A
7	C	31	A	55	A	79	A	103	D
8	C	32	C	56	*	80	A	104	D
9	B	33	A	57	C	81	B	105	A
10	A	34	B	58	C	82	*	106	C
11	A	35	C	59	C	83	A	107	B
12	*	36	A	60	D	84	C	108	D
13	D	37	B	61	*	85	A	109	C
14	D	38	A	62	A	86	B	110	B
15	B	39	A	63	C	87	C	111	C
16	D	40	C	64	C	88	B	112	*
17	B	41	C	65	C	89	A	113	C
18	A	42	C	66	A	90	A	114	D
19	D	43	B	67	A	91	B	115	B
20	A	44	C	68	A	92	A	116	B
21	D	45	*	69	C	93	C	117	C
22	D	46	*	70	C	94	B	118	C
23	C	47	B	71	A	95	B	119	A
24	A	48	C	72	C	96	B	120	C

Sd/-

SECRETARY [EXAMINATIONS]

Join RAR Civils - Punjab (Telegram, YT)